HYVINVOINTI- JA SIVISTYSPALVELUT

Hyvinvointi- ja sivistyslautakunta

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen hallinto

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Sivistyspalveluihin kuuluu kunnan sivistystoimesta aiheutuvista hallinnollisista toiminnoista ja kustannuksista huolehtiminen: osa sivistysjohtajan palkasta (40 %) sekä lautakunnasta aiheutuvat kustannukset.

Nykytilan kuvaus

Kunnassa on sivistysjohtaja ja hyvinvointi- ja sivistyslautakunta. Sivistysjohtaja vastaa sivistystoimesta: perusopetus ja lukio, varhaiskasvatus, vapaa sivistystyö, vapaa-aikapalvelut, asiointiliikenne, syksystä 2026 alkaen kirjaston palveluista.

Toiminnalliset muutokset

Syksystä 2026 alkaen kirjaston hallinto siirtyi sivistystoimenjohtajalle
Talousarvioon on lisätty hyvinvoinnin kustannuspaikka, mikä sisältää Etelä-Karjalan mallin kustannukset ja Kaikukortin kuntaosuus; alueellinen yhteistyö muotoutuu mallin kautta.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

Sivistystoimen peruspalveluista huolehtiminen ja yhdessä tekeminen
Toimintaa tukevien hankkeiden hakeminen ja ulkopuolinen rahoitus
Alueellinen yhteistyö vahvistuu
Lapsiparkkitoiminnan ja asiointiliikenteen toiminnan jatko

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen hallinto -tulosalueen sitovat tavoitteet vuodelle 2027

Kuntastrategia (KV)		**Toteutus (KH ja LTK: T)**	**Seuranta**
Painopiste	**Tavoite**	**Toimenpide**	**Mittari**
Kestävää kasvua ja elinvoimaa	Tehokas markkinointi ja viestintä	Yhteiset viestintäkokoukset teknisen toimen kanssa.	Kerran kuukaudessa.

Talous

	TP 2025	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-56 348	-63 133	-36 138	-36 476	-36 821
Toimintakate	-56 348	-63 133	-36 138	-36 476	-36 821

Perusopetus ja lukio (tulosalue)
Tilivelvollinen: Rehtori

Toiminta-ajatus

Toteutetaan opetussuunnitelman mukaista opetusta tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti. Kehitetään edelleen oppimisympäristöjä ja työtapoja niin, että ne tukevat yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Tehdään aktiivista yhteistyötä koulun ulkopuolisten yhteisöjen ja asiantuntijoiden kanssa. Kiinnitetään huomiota fyysisen ja psyykkisen oppimisympäristön turvallisuuteen kaikenikäisillä oppijoilla.

Perusopetus (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Toteuttaa perusopetuslain mukaan opetussuunnitelman asettamia tavoitteita ja sisältöjä.

Toteuttaa perusopetuslain mukaan opetussuunnitelman asettamia tavoitteita ja sisältöjä. Toteutetaan opetussuunnitelman mukaista opetusta tarkoituksenmukaisesti ja kustannustehokkaasti ottaen huomioon oppilaiden fyysiset, psyykkiset ja kielelliset erityistarpeet oppimisen tuen osalta. Kiinnitetään huomiota fyysisen ja psyykkisen oppimisympäristön turvallisuuteen kaikenikäisillä oppijoilla.

Nykytilan kuvaus

Perusopetusta annetaan Kirjolan koulussa 1–9-luokilla ja Saaren koulussa 1–6 luokilla. Lukuvuonna 2026–2027 oppilaita on Kirjolassa 248 ja Saarella 1–6 luokilla 48.

Kirjolan koulussa Perusopetuksen luokkia on 15. Tämän lisäksi Kirjolan koulussa on kaksi pienluokkaa, joista toinen toimii alakoulun ja toinen yläkoulun puolella. Yläkoulussa on myös yksi erityisopetuksen luokka. Pienluokkien oppilaat integroituvat yleisopetukseen omien edellytystensä mukaisesti.

Lisäksi Kirjolan alakoulun tuen tarpeeseen vastataan 2026–2027 osa-aikaisen erityisopetuksen avulla. Kirjolan yläkoulun tuen tarpeeseen vastataan osa-aikaisen erityisopetuksen avulla.

Saaren koulussa erityisopetus toteutuu osa-aikaisella erityisopetuksella.

Etelä-Karjalan poissaolomalli on osana koulun käytänteitä.

Oppilaat tutustuvat yrityselämään mm. 8. ja 9. luokkien TET-harjoittelujaksoilla. 6. luokkalaiset vierailevat Lappeenrannan Yrityskylässä.

Koulussa toimii Suomen harrastamisen mallin kerhoja, joita koordinoi osa-aikaisesti koulunkäynninohjaaja. Kouluilla on myös omaa kerhotoimintaa.

Toiminnalliset muutokset

Kehitetään edelleen koulua oppivana yhteisönä. Koulun inklusiivista ajattelumallia kehitetään Opetus- ja kulttuuriministeriön hankerahan avulla (varhaiskasvatuksen ja opetuksen tasa-arvosuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamishanke). Hankerahalla on koululle palkattu yksi erityisopettaja ja yläkoulussa on pienryhmä, jossa osa-aikaisesti opiskelee vahvaa oppimisen tukea tarvitsevia oppilaita. He integroituvat joillakin oppiaineen tunneilla yleisopetukseen.

Alakoulussa on myös pienryhmä, joka opiskelee osa-aikaisesti seitsemän oppilasta. Myös he integroituvat yleisopetuksen ryhmiin taito- ja taideaineissa.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Liikkuva koulu
- Luonto
- Yrittäjyyteen kannustaminen

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta (kustannuspaikka)

Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen. Toiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Jos kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa valtio myöntää kunnille aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiskustannuksiin valtionosuutta. Toimintaa tulee tarjota joko 570 tuntia tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalle lapselle. Toimintaa järjestetään arkipäivisin kello 7-17 välillä. Siihen osallistuville on tarjottava välipala. Talousarviossa aamupäivätoimintaa ei järjestetä enää syksystä 2027 eteenpäin.

Nykytilan kuvaus

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään 1.–2. -luokan oppilaille Kirjolan ja Saaren kouluilla.

Toiminnalliset muutokset

Aamupäivätoiminta päättyy kevääseen 2027.
Kehitetään edelleen iltapäivätoimintaa yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Monipuolinen ap-ip-toiminta
- Luonnon huomioiminen

Parikkalan lukio (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Rehtori

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Toisen asteen tutkinnon ja/tai ylioppilastutkinnon suorittaminen
Hyvä jatko-opintokelpoisuus

Nykytilan kuvaus

Eläinlääketieteellisen linjan käynnistyminen on lisännyt opiskelijoiden kiinnostusta Parikkalan lukiota kohtaa ja oppilasmäärä on kasvanut. Parikkalan lukiossa on lukuvuonna 2026–2027 yhteensä 74 opiskelijaa. Lukiossa tarjotaan kaikki lukion pakolliset kurssit vuosittain. Valtakunnallisia syventäviä kursseja vuosittain ja koulukohtaisia syventäviä kursseja mahdollisuuksien mukaan. Osa valinnaisista opinnoista on mahdollista suorittaa itsenäisinä- tai etäopintoina.

Toiminnalliset muutokset

Kehitetään eläinlääketieteellistä linjaa ja tarkastellaan samalla siihen liittyen muualta tulleiden opiskelijoiden asumisjärjestelyitä.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Lukion kehittäminen edelleen
- Eläinlääketieteellisen linjan kehittäminen

Perusopetus ja lukio -tulosalueen sitovat tavoitteet vuodelle 2027

Kuntastrategia (KV)		**Toteutus (KH ja LTK: T)**	**Seuranta**
Painopiste	**Tavoite**	**Toimenpide**	**Mittari**
Yhdessä tekemistä	Luotamme toisiimme ja teemme asioita yhdessä	Jokainen 9. luokan oppilas saa päättötodistuksen.	100 %
		Jokainen peruskoulun päättötodistuksen saanut sijoittuu toisen asteen oppilaitokseen.	100 %
		Kaikki lukiolaiset saavat lukion päättötodistuksen.	100 %
		Kaikki ylioppilaskirjoituksiin osallistuvat saavat hyväksytyn arvosanan	100%

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Saari 1–6 lk	53	48	48	47	45
Kirjola, perusopetus 7–9 lk	118	128	112	114	103
Kirjola, perusopetus 1–6 lk	154	120	116	103	103
oppilaita yhteensä	325	296	276	262	262

Hyödyke ja mittayksikkö	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Menot €/oppilas/ Saari	15 187	17 231	15 895	15 800	15 800
Menot €/oppilas/ Kirjola	14 084	15 932	17 198	17 000	17 000
Parikkala lukion oppilasmäärä	66	74	75	75	75
Menot, €/oppilas	14 486	16 156	14 839	14 700	14 700

Oppilaskohtaiset kertoimet:

Oppikirjat €/ opp

aa 140 €
ya 150 €

lukio 15 opp / 25 kirjaa x 35 €

Koulutarvikkeet

aa 40 €
ya 55 €
lu 40 €

Hankkeet 2027–2029

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aikataulu	Kokonaisbudjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %
Liikkuva koulu ja Move-kehittämisavustus	AVI	1.8.2026-31.7.2027	3500 €	40 % 2333 €
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet	OKM	1.4.2024 - 21.12.2027	37 042,55 €	20 % 9269 €
Koulun kerhotoiminnan kehittäminen	Opetushallitus	22.1.2026-31.12.2027	11 200 €	30 % 4800 €
Pienten kuntien yhteistyöhanke (Puumala, Ruokolahti, Rautjärvi, Parikkala)	Opetus- ja kulttuuriministeriö	1.6.2026-31.7.2028	10 425 €	20 % 2606 €
Ehkivä, kiusaamisen ehkäisy	Opetushallitus	31.3.2025-31.7.2027	4171 €	5 % 220 €

Talous

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	146 588	321 652	320 522	324 522	324 522
Toimintakulut	-5 711 815	-6 025 186	-5 957 695	-6 012 968	-6 076 855
Toimintakate	-5 565 227	-5 703 534	-5 637 173	-5 688 446	-5 752 333

Vapaa sivistystyö (tulosalue)
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Vapaan sivistystyön tulosalueen tehtävänä on ennaltaehkäisevä hyvinvointityö, jolla ylläpidetään ja edistetään kuntalaisten hyvinvointia ja osallisuutta. Tulosalueen palvelut tukevat yhteisöllisyyden muodostumista ja luovat edellytyksiä monipuoliselle kansalaistoiminnalle, sekä antavat mahdollisuuksia omaehtoiseen ja elinikäiseen oppimiseen, tiedon saantiin ja osaamisen kehittämiseen.

Kansalaisopisto (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Kansalaisopisto on merkittävä kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjä, joka tarjoaa kunnan alueella mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja harrastamiselle. Perimmäinen tarkoitus on edistää elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja aktiivista kansalaisuutta tarjoamalla kaikille avointa ja tasa-arvoista koulutusta.

Simpelejärven opisto tarjoaa yli kuntarajojen ammatillista täydennyskoulutusta, eri-ikäisille harrastusmahdollisuuksia, hyvinvointia lisääviä tekijöitä, lyhyt-, erikoiskursseja sekä pitkäkestoista kurssitoimintaa sekä on osaltaan mukana molempien kuntien kulttuurielämässä.

Nykytilan kuvaus

Simpelejärven opisto järjestää edelleen kursseja sekä Parikkalassa että Rautjärvellä. Kurssitarjonta on monipuolista ja tarjontaan on lisätty mielenkiintoisia luentoa ja lyhytkursseja kysyntään vastaten.

Toiminnalliset muutokset

Sekä Parikkala että Rautjärvellä on haasteena tilamuutokset.
Tuntikehys 3600 tuntia otettiin käyttöön syksystä 2026 alkaen. Entistä tiiviimpää yhteistyötä elinvoimatyöryhmän ja työllisyystoimen kanssa kuntalaisten hyväksi.

Kurssihinnoitteluun tehdään tarkistus syksyyn 2027 alkaen.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Pitkät, tutut kurssit säilyvät
- Ajankohtaisiin tarpeisiin vastaaminen
- Yhteistyö muiden opistojen kanssa

Kirjastopalvelut (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Kirjastonjohtaja

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Kirjastopalvelut tukevat kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja muiden kirjastonkäyttäjien tiedonsaantia, osaamista, hyvinvointia ja viihtymistä elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti.

Nykytilan kuvaus

Kirjastopalveluita järjestetään pääkirjastolla keskustassa, Saarella ja Uukuniemellä lähikirjastoissa. kirjasto kuuluu Etelä-Karjalan Heili-kimppa verkostoon mikä mahdollistaa monipuolisen aineistotarjonnan asiakkaille.

Toiminnalliset muutokset

Kirjastotoimen hallinto siirtyi sivistystoimeen syksyllä 2026.
Kirjasto osallistuu kansalliskirjaston toteuttamaan e-press-kilpailutukseen ja sähköisten lehtien määrä sen myötä lisääntyy.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Lukuvinkkaukset
- Satutuokiot
- Kirjaston käytön opastus
- Yhteistyö jatkuu koulujen ja nuoriso- ja kulttuuritoimen kanssa

Vapaa-aikapalvelut (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on järjestää liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalveluja kuntalaisille.

Yleinen kulttuuritoimi, Metku -lastenkulttuuri, perinne- ja museotyö, kotiteollisuusneuvonta, Taiteen perusopetus

Toiminnan tarkoitus

Parikkalan kulttuuritoimen eri osa-alueiden toiminnan ydintarkoitus on tukea ja edistää paikallista kulttuuritoimintaa, vaalia kotiseutuperinnettä sekä tarjota lapsille ja nuorille edellytyksiä elinikäisen suhteen luomiseen taiteeseen ja historiaan.

Yleinen kulttuuritoimi järjestää, edistää ja tukee paikallista kulttuuritoimintaa ja luo eri-ikäisille kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua erilaisiin kulttuuritapahtumiin.

Metku -lastenkulttuurittominta on alueellinen kulttuuriverkosto, jossa Parikkala on mukana.

Perinne- ja museotyön tarkoituksena on vaalia kotiseutuperinnettä sekä yllä pitää ja vahvistaa kuntalaisten ymmärrystä historiasta, kulttuurista ja ympäristöstä. Museotoimintaan on kesäisin palkattu nuoria kesätyöntekijöitä. Keväällä ja kesällä 2027 museon näyttelyn uusiminen on mahdollista hankemäärärahan turvin.

Taiteen perusopetusta on tavoitteellista, opetussuunnitelmaan perustuvaa ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Parikkalassa on tarjottu musiikin taiteen perusopetusta yhteistyössä Virta-Opiston kanssa.

Toiminnalliset muutokset

Museoalueen kehittäminen yhteistyössä Simpelejärven opiston kanssa.

Liikuntapalvelut

Nykytilan kuvaus

Liikuntapalvelut järjestää ja koordinoi ohjattuja sekä omatoimisia liikuntaryhmiä koko Parikkalan alueella. Lisäksi toiminta kattaa vakiovuorohakemusten käsittelyn ja vuorojen jakamisen hakemusten ja vallitsevan toimintaperiaatteen mukaisesti. Toimintaan kuuluu erilaisten liikuntatapahtumien järjestäminen (esimerkiksi retket) joko yksin tai yhteistyössä paikallisyhdistysten tai seurakunnan kanssa.

Toiminnalliset muutokset

Liikuntapalvelut tuottavat fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia kuntalaisille sekä viestii niistä monikanavaisesti. Toimintaa ylläpidetään ja kehitetään siten, että liikuntaneuvontaan resursoidaan entistä enemmän, jotta työttömiin tai muuten terveytensä kannalta liian vähän liikkuviin voidaan panostaa enemmän ja lisätä siten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä liikkumattomuudesta aiheutuvia sairauksia.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Omatoimiseen liikuntaan aktivoiminen
- Viestinnän kehittäminen
- Yhteistyön kehittäminen ulkoiluun ja liikuntaan liittyvien yhdistysten kanssa

Hyvinvointipalvelut

Nykytilan kuvaus.

Hyvinvointipalvelut tuottavat kuntalaisten hyvinvointiin liittyviä lakisääteisiä tehtäviä.

Toimialan keskeiseen sisältöön kuuluu vuosittaisen hyvinvointiraportin sekä laajan hyvinvointisuunnitelmaan koostaminen yhteistyössä sivistysjohtajan, HYTE-ryhmän sekä hyvinvointialueen eri yhteistyötahojen kanssa.

Hyvinvointipalvelut tekee yhteistyötä kulttuuripalveluiden, nuorisopalveluiden sekä paikallisten ja maakunnallisten yhdistysten tapahtumatuotannon suunnittelussa ja toteutuksessa sekä niiden monikanavaisessa viestinnässä.

Toiminnalliset muutokset

Toimintaan kuuluu toteuttaa yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisäämiseen valittuja toimenpiteitä painopistealueiden mukaisesti.
Näin voitaisiin laajentaa myös hyvinvoinnin suunnitteluun, yhteistyöhön ja kuntalaisten yleiseen hyvinvointiin liittyviä tekijöitä ja esimerkiksi hankkeisiin liittyviä tehtäviä.

Lapsiparkki siirtyy hyvinvointipalveluiden alle ja muuttuu maksulliseksi.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Yksinäisyyden vähentäminen ja yhteisöllisyyden lisääminen
- Digiosaamisen parantaminen
- Vapaaehtoistoiminnan kehittäminen

Nuorisotoimi

Nykytilan kuvaus

Nuorisotoimi järjestää monipuolista vapaa-ajan toimintaa koko kunnan alueella, mm. nuokkari-iltoja (Kirnu, Mylly, Nuotta), retkiä, harrastekokeiluja, leirejä, kerhoja, kansainvälistä nuorisotyötä ja nuorisotapahtumia.

Nuorisotyö näkyy myös osana koulun arkea. Teemme yhteistyötä koulujen kanssa mm. retkien ja tapahtumien järjestelyissä ja toteutuksessa, pidämme erilaisia ryhmäytyksiä luokille, sekä järjestämme mm. välituntitoimintaa, välkkäkahveja, tukioppilaskoulutuksia ja tutortoimintaa.

Etsivällä nuorisotyöllä tuetaan matalalla kynnyksellä alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen, työelämän tai muiden palveluiden ulkopuolelle tai jotka kaipaavat apua muihin elämänhallintaan liittyvissä asioissa.

Kunnassa toimii nuorisotyöntekijä, etsivä nuorisotyöntekijä sekä määräaikaisena hankerahoitteinen koulunuorisotyöntekijä vuoden 2026 loppuun saakka. Yhteistyötä tehdään muiden lähialueen nuorisotoimintaa järjestävien tahojen kanssa esim. Parikkalan seurakunnan nuoriso-, lapsi- ja perhetyön, Rautjärven nuorisotoimen, Parikkalan MLL:n ja Leader Kärki ry:n kanssa.

Nuorisotoimi koordinoi nuorten kesätyöllistämistä ja tarjoaa harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille. Lisäksi nuorisotoimi koordinoi ja järjestää perhekahvilatoimintaa ja lasten liikuntamaata yhteistyössä yhdistysten ja seurakunnan kanssa, sekä tarjoaa nuorisotiloja eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointia tukevaan toimintaan, kuten Arjen Olohuoneeseen ja XRAISE- ja Rock Camp-hankkeille. Nuorisotoimi osallistuu myös HSM- kerhotoiminnan ja koulun kerhotoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen omien resurssiensa puitteissa. Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metkun hankerahoituksen avulla järjestetään kulttuurikokemuksia lapsille ja nuorille.

Vuoden 2026 alusta on aloittanut Parikkalan kunnan nuorisovaltuusto, jonka tehtävänä on vaikuttaa lasten ja nuorten asioihin koko kunnan alueella.

Toiminnalliset muutokset

Pohjoispään nuorisotilatoiminta järjestetään pääsääntöisesti Saaren palvelutalon tiloissa ja keskustan osalta Kirnussa.

Koulunuorisotyöhanke päättyy vuonna 2026, joten koulunuorisotyötä ei pystytä toteuttamaan nykyisessä laajuudessaan ilman uutta hanketta.

Musiikista hyvinvointia Kaakkois-Suomeen hanke yhteistyössä Rock Camp ry:n kanssa 1.8.2026-31.8.2028 tarjoaa matalan kynnyksen musiikillista toimintaa 13-29 vuotiaille nuorille säännöllisen bändivalmennuksen, artistiklinikoiden ja musiikkileirien muodossa.

Erasmus+- hankeyhteistyö Imatran kaupungin nuorisopalveluiden kanssa.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Nuorten tukena toimiminen sekä koulussa että vapaa-ajalla
- NUVA-toiminnan kehittäminen
- Yhteistyön kehittäminen mm. yhdistysten ja seurojen, sekä naapurikuntien nuoristotoimien kanssa

Vapaa sivistystyö -tulosalueen sitovat tavoitteet vuodelle 2027

Kuntastrategia (KV)		**Toteutus (KH ja LTK: T)**	**Seuranta**
Painopiste	**Tavoite**	**Toimenpide**	**Mittari**
Yhdessä tekeminen	Toimimme yhteisöllisesti, aktiivisesti ja rakentavasti	Kirjaston asiakastyytyväisyyskysely	vastaajien määrä: vähintään 65
		Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	kurssilaisten määrä: 1 200
		Yhdistysillat	kertojen määrä: vähintään 3

Hankkeen nimi ja sisältö	**Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet**	**Aikataulu**	**Kokonaisbudjetti €/vuosi**	**Kunnan osuus € / %**
Koulunuorisotyön kehittäminen	Aluehallintovirasto	4.8.2025 3.8.2027	44 444 €	4444 € 10 %
Parikkalan Suomen harrastamisen malli	Aluehallintovirasto	1.8.2026-31.7.2027	45 817 €	16 036 70 %

Hyödyke ja mittayksikkö	**TA 2025**	**TA 2026**	**TS 2027**	**TS 2028**	**TP 2029**
kulttuuritilaisuudet	25	20	18	18	18
nuorisotilaisuudet	170	170	160	160	160
liikuntatilaisuudet	400	300	350	300	300
kansalaisopiston opetustunnit	4000	3600	3600	3600	3600
kansalaisopiston opiskelijamäärä	900	1000	1000	1000	1000
netto €/ opetustunnit	64,90	63,90	63,90	63,90	63,90
netto €/ opiskelija	288,44	319,51	319,51	319,51	319,51
kirjaston lainausmäärä/as.	11,0	11,0	11,0	11,0	11,00

Talous

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	265 090	246 160	275 010	287 317	287 317
Toimintakulut	-1 352 787	-1 086 100	-1 189 871	-1 217 831	-1 230 536
Toimintakate	-1 087 697	-839 940	-914 861	-930 514	-943 219

Asiointiliikenne (tulosalue)
Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tarkoitus

Asiointiliikenteen toiminnan päätarkoitus on turvat haja-asutusalueiden asukkaiden liikkumismahdollisuudet ja arjen asiointi keskustaajamaan silloin, kun säännöllistä joukkoliikennettä ei ole.

Nykytilan kuvaus

Parikkalan asiointiliikenne on tarjottu koulupäivien aikana ja kesällä 2026 erillisellä hankinnalla.

Toiminnalliset muutokset

Jatkossa asiointiliikenne muuttuu maksulliseksi ja se ajetaan vain kouluvuoden ja koulupäivien aikana. Kesän asiointiliikennettä ei ajeta.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

- Reittien mahdollinen kehittäminen tarjoutuvissa aikaikkunoissa.

Asiointiliikenne -tulosalueen sitovat tavoitteet vuodelle 2027

Kuntastrategia (KV)		**Toteutus (KH ja LTK: T)**	**Seuranta**
Painopiste	**Tavoite**	**Toimenpide**	**Mittari**
Yhdessä tekeminen	Toimimme yhteisöllisesti, aktiivisesti ja rakentavasti	Asiointiliikenteen järjestäminen.	Asiakkaiden määrä: vähintään 90.

Talous

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	0	0	1 500	1 500	1 500
Toimintakulut	-22 814	-32 000	-700	-700	-700
Toimintakate	-22 814	-32 000	800	800	800

Varhaiskasvatus (tulosalue)
Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Varhaiskasvatus pohjautuu Varhaiskasvatuslakiin, valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (OPH2022), Parikkalan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan ja kunkin lapsen omaan varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle.

Varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatusta Satakielen ja Kuperkeikan päiväkodeissa. Esiopetusta järjestetään Satakielen päiväkodissa sekä Saaren koululla, jossa myös 5-vuotiaat. Vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan päiväkoti Satakielessä.

Tulosalueeseen kuuluvat lakisääteinen lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki.

Päiväkodit (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Nykytilan kuvaus

Satakielen päiväkodissa on 1-2 -vuotiaat Vanamot, 4-vuotiaat Ulpukat, 3–4- vuotiaat Kuukuset ja 5-vuotiaat viskarit. Kuperkeikan päiväkodissa Saarella on 1–4-vuotiaita lapsia sekä viskari-eskariryhmä. Viskari-eskariryhmän toimipaikka on entisissä palvelutalon tiloissa. Ryhmien toiminnasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien ja ryhmäavustajien kanssa.

Satakielessä Kuukuset-ryhmässä järjestetään vuorohoitoa sitä tarvitseville varhaiskasvatusikäisille lapsille. Vuorohoidon säännöllinen tarve on jatkuvaa. Vuorohoitoa järjestetään vain huoltajien töiden tai opiskelujen vuoksi. Tehtaat ja hoitotyö työllistävät useampia huoltajia, joiden lapset tarvitsevat vuorohoitoa.

Sivistyslautakunta on vahvistanut 13.6.2023 ryhmien paikkaluvut. Vanamot 12, Kuukuset 16, Ulpukat 21, viskari 21, eskari 21, Kuperkeikka 18, Saaren viskari-eskari 21.

Parikkalan kunnan kaikki vuonna 2020 syntyneet lapset osallistuvat esiopetukseen ja kaikki 2021 syntyneet lapset viskaritoimintaan. Viskarin toiminta-aika on huoltajille maksutonta (päätös 17.5.2023 sivistyslautakunta).

1.8.2026 tulivat voimaan päivitetyt varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Varhaiskasvatussuunnitelman keskeisimmät muutokset liittyvät varhennetun oppivelvollisuuden huomioimiseen sekä paikallisen suunnittelun tarkentamiseen. Aiemmat pidennettyä oppivelvollisuutta koskevat kirjaukset poistettiin ja niiden tilalle lisättiin varhennettua oppivelvollisuutta käsittelevä osio. Varhaiskasvatuksen järjestäjien tulee huomioida muutokset paikallisessa suunnittelussa ja toiminnan toteuttamisessa.

Parikkalan varhaiskasvatuksessa työskentelee 30 työntekijää (15.10.2026). Heistä kahdellakymmenellä on toistaiseksi voimassa oleva työsuhde (66,7 %). Kunnan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä ja suhdelukujen toteutumisesta kaikissa tilanteissa. Lapsien tuen tarve on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja henkilöstöresurssien järjestämisessä. Parikkalan varhaiskasvatuksessa on viisi vaativan tuen lasta, jotka kaikki tarvitsevat henkilökohtaisen avustajan.

Varhaiskasvatuksessa sekä henkilöstön työvälineenä että vanhempien välisenä viestintävälineenä toimii sähköinen Daisy-käyttöjärjestelmä. DaisyFamilyn kautta huoltajat varaavat lapsen hoitoajat sekä pystyvät seuraamaan sekä varattuja hoitoaikoja sekä toteutuneita tuntimääriä. DaisyFamilystä huoltajat näkevät myös varhaiskasvatuksen viestit ja tiedotteet. eDaisyn kautta huoltajat täyttävät varhaiskasvatushakemuksen, esiopetusilmoituksen, tuloselvityksen, irtisanomisilmoituksen ja muutosilmoitukset. DaisyManageria käyttävät työntekijät. Sen kautta myös esihenkilöt suunnittelevat työntekijöiden työvuorot lasten varattujen hoitoaikojen mukaan. Huoltajat varaavat lapselle hoitoa kolmen viikon jaksoissa, joissa myös työvuorot suunnitellaan.

Toiminnalliset muutokset

Lapsimäärän vähentyessä myös varhaiskasvatuksen henkilöstön tarve tulee tulevina vuosina vähenemään. Tämä edellyttää henkilöstöresurssien ja palveluverkon suunnitelmallista tarkastelua sekä henkilöstön sijoittelun ennakointia. Tavoitteena on mitoittaa henkilöstömäärä vastaamaan lasten määrää ja palvelutarvetta siten, että varhaiskasvatuksen laatu, lasten yksilölliset tarpeet ja lakisääteiset henkilöstömitoitukset voidaan turvata myös muuttuvassa toimintaympäristössä. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan syksyllä 2027 voidaan henkilöstösuunnitelmasta vähentää yksi määräaikainen varhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi määräaikaista lastenhoitajaa.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

Parikkalassa varhaiskasvatuksen painopistealueina ovat edelleen liikunta, leikki ja positiivinen pedagogiikka. Näitä pyritään kehittämään jokaisena toimintakautena keskustellen, kouluttautuen ja tietoa toisilla jakaen.

Liikkuvan varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lasten liikuntavalmiuksia ja motoristen taitojen kehittymistä. Tavoitteiden havainnointia ja arviointia tapahtuu arjen tilanteissa ja niitä käydään läpi myös huoltajien kanssa (esim. vasukeskustelun yhteydessä). Varhaiskasvatukseen on laadittu oma liikunnan vuosikello.

“Leikki astuu ulos laatikosta” on kuvaileva ja kertova nimitys tavalle luoda varhaiskasvatukseen pedagogisesti jäsennelty, lapsilähtöinen ja inspiroiva leikkiympäristö. Rakentaminen, ylläpitäminen ja jatkuva kehittäminen kuuluu keskeisiin pedagogisiin tehtäviin päiväkodissa eli leikkiympäristön kehittäminen on osa varhaispedagogiikkaa. Leikille järjestetään aikaa päivittäin.

Varhaiskasvatuksessa aikuisten tärkeä tehtävä on huomioida lapsen henkilökohtaisia vahvuuksia, saada lapsi itsekin näkemään ne sekä uskomaan omiin hyviin puoliinsa. Kasvattajan toimiminen lapsen kanssa vuorovaikutuksessa on äärimmäisen tärkeää. Lasten hyvinvointi lähtee aina aikuisten hyvinvoinnista. Hyvinvoiva ja yhteen hiileen puhaltava työyhteisö on voimavara, joka kannattelee työntekijöitään ja toimii koko kasvatusyhteisön voimana.

Esiopetus (tulosyksikkö)
Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus ja toiminnan tarkoitus

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Kunnalla on lakiin perustuva velvollisuus järjestää esiopetusta. Esiopetus on maksutonta. Esiopetus ei velvoita, mutta lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Laissa säädetään ryhmäkoosta sekä henkilöstömitoituksesta.

Esiopetusta toteutetaan sekä valtakunnallisen esiopetussuunnitelman mukaisesti. Esiopetusta järjestetään lapsille pääsääntöisesti oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna, ja sen tavoitteena on osana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkumoa vahvistaa lasten oppimisen ja kehityksen edellytyksiä.

Nykytilan kuvaus

Satakielen eskarit toimivat Parikkalahallilla ja Kuperkeikan eskarit entisissä Saaren palvelutalon tiloissa. Saarella viskari-ryhmä toimii yhdessä esiopetuksen kanssa. Täydentävää varhaiskasvatusta järjestetään molemmissa ryhmissä. Ryhmien toiminnasta vastaavat varhaiskasvatuksen opettajat yhdessä varhaiskasvatuksen lastenhoitajien ja ryhmäavustajien kanssa.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin tuli 1.8.2026 voimaan muutoksia, joilla vahvistetaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä osana esiopetuksen toimintaa. Lisäksi varhennettua oppivelvollisuutta koskevia määräyksiä päivitettiin, ja aiempaa pidennettyä oppivelvollisuutta koskevat kirjaukset poistettiin. Muutoksilla selkeytetään esiopetuksen järjestämistä sekä varmistetaan lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioiminen siirtymässä kohti koulunkäyntiä.

Toiminnalliset muutokset

Lapsimäärän väheneminen kunnassa haastaa miettimään varhaiskasvatuksen palveluverkostoa myös esiopetuksen suhteen. Suunnitelmana on, että syksyllä 2027 Saarella esiopetus järjestettäisiin koulun yhteydessä ja esioppilaat kuuluisivat koulun toiminnan piiriin. Täydentävä varhaiskasvatus kuuluisi edelleen varhaiskasvatukselle. Jatkossa päiväkoti Kuperkeikassa hoidettaisiin 1–5- vuotiaat lapset ja mahdollisesti esioppilaiden aamuhoito.

Toiminnan painopistealueet 2027–2029

Parikkalassa esiopetuksen painopistealueina ovat samat painopistealueet kuin varhaiskasvatuksessa; liikunta, leikki ja positiivinen pedagogiikka. Lisäksi esiopetussuunnitelman perusteiden mukaan vahvistetaan liikunnallista elämäntapaa.

Varhaiskasvatus -tulosalueen sitovat tavoitteet vuodelle 2027

Kuntastrategia (KV)		**Toteutus (KH ja LTK: T)**	**Seuranta**
Painopiste	**Tavoite**	**Toimenpide**	**Mittari**
Yhdessä tekemistä	Toimimme yhteisöllisesti ja aktiivisesti	Vahvistamme työyhteisötaitoja; hyvä työilmapiiri, avoin vuorovaikutus, sitoudumme yhteisiin toimintatapoihin, arvostamme toisten osaamista.	Kehityskeskustelut pidetään koko henkilöstölle kerran vuodessa.
Palveluista hyvinvointia	Panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin	Palautekyselyt vanhemmille.	Vastausprosentti vähintään 50 %

Toiminnan tunnusluvut

Hyödyke ja mittayksikkö	**TP 2025**	**TA 2026**	**TA 2027**	**TS 2028**	**TS 2029**
Hoitopaikat kpl	130	130	130	109	109
Läsnäolopäivät kpl	16 345	14 900	15 000	15 000	15 000
- lapsia hoidossa 31.12.	102	100	90	90	90
- joista tehostettua tai erityistä tukea tarvitsevia lapsia % (*	5,88	7	7,78	6,67	6
Menot € / läsnäolopäivä	127,46	113,89	112,33	113,17	114,63
Käyttöaste / päiväkodit	78	95	92	92	92
Lasten kotihoidontuki, lapsia	22	21	20	20	20

(* tehostetun tai erityisen tuen tarve: lastensuojelun tarve, vamma tai pitkäaikainen sairaus, kielellinen kehitys ja kommunikaatio, tarkkaavaisuus, kognitiivinen alue, tunne-elämä tai sosiaalinen kasvu

	synt. 2020	synt. 2021	synt. 2022	synt. 2023	synt. 2024	synt. 2025	synt. 2026
Yhteensä	28	17	17	16	14	15	10
vakassa 16.10.26	28	17	17	14 (kotona olevat Saaren koulupiiristä)	9 (kotona olevista 4 Satakieli- 1 Saaren koulupiiri)	8 (kotona olevista 4 Satakieli, 3 Saaren koulupiiri)	1 (kotona olevista 7 Satakieli, 2 Saaren koulupiiri)
Satakieli/alueella	20	11	16 (yksi Saaren koulupiiristä)	10	8	4	1
Saari/alueella	8 + 1 2019 synt	6	1	4	1	4	-

Hankkeet 2027–2029

Hankkeen nimi ja sisältö	Hankkeen rahoittajat, hallinnoija ja tavoitteet	Aikataulu	Kokonais-budjetti €/vuosi	Kunnan osuus € / %
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävät toimenpiteet	OKM	1.4.2024 - 21.12.2027	37 042,55 €	20 % 9260 €

Talous

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	123 408	134 500	122 300	119 300	119 300
Toimintakulut	-2 083 313	-1 831 479	-1 829 537	-1 816 865	-1 838 883
Toimintakate	-1 959 905	-1 696 979	-1 707 237	-1 697 565	-1 719 583

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	535 086	702 312	719 332	732 639	732 639
Toimintakulut	-9 227 077	-9 037 898	-9 013 941	-9 084 840	-9 183 795
Toimintakate	-8 691 991	-8 335 586	-8 294 609	-8 352 201	-8 451 156